

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა

ქ. თბილისი

2023 წლის 30 იანვარი

დისციპლინური საქმე №144/20
მოსამართლე --- მიმართ
დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის თაობაზე

-- -- 2020 წლის 7 დეკემბრის №144 საჩივრის საფუძველზე „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75⁵ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის და 75⁶ მუხლის შესაბამისად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ მოსამართლე --- -- მიმართ დაიწყო დისციპლინური სამართალწარმოება და წარმოდგენილი საჩივრის საფუძველიანობის წინასწარი შემოწმება.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2020 წლის 22 დეკემბრის №906/144-03 წერილით მოსამართლეს ეცნობა მის მიმართ საჩივრის შემოსვლის და დისციპლინური სამართალწარმოების დაწყების შესახებ.

დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2021 წლის 27 იანვარი №144/20 დასკვნა საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს განსახილველად წარედგინა 2023 წლის 30 იანვრის სადისციპლინო სხდომაზე.

1. დისციპლინური დევნის დაწყების საფუძველიანობის შემოწმება განხორციელდა საჩივარში მითითებულ შემდეგ ფაქტებზე:

საჩივრის ავტორის მიუთითებს, რომ მოსამართლემ გაამჟღავნა საქმის შედეგი წინასწარ, მაშინ როდესაც საქმის არსებითი განხილვა არც იყო დაწყებული, რადგან უარი უთხრა მხარეს სარჩელის წარმოებაში მიღებაზე. აღნიშნულის შემდგომ მხარემ დააყენა შუამდგომლობა მოსამართლის აცილების შესახებ, ხოლო მოსამართლემ აშკარა საფუძველების არსებობისას არ აიცილა საქმე.

2. დისციპლინური საჩივრის საფუძველიანობის წინასწარი შემოწმების შედეგად დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები:

2.1. საქმეზე №--

2020 წლის 16 ოქტომბერს, --- -- მიმართა სარჩელით --- -- წარმომადგენელმა --- -- მოპასუხე შპს --- --, შპს --- -- და --- -- მიმართ უკანონო მფლობელობიდან ნივთის გამოთხოვის მოთხოვნით. მოსარჩელემ სარჩელით მოითხოვა, სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით, მოპასუხეების შპს --- --, შპს --- -- და --- -- საქმეზე სასამართლო დავის საბოლოო დასრულებამდე მოსარჩელე --- -- საკუთრებაში არსებული ავტომობილების --- და --- სარგებლობისა და ნებისმიერი ფორმით განკარგვის აკრძალვა.

--- -- სასამართლოს 2020 წლის 19 ოქტომბრის განჩინებით --- -- უარი ეთქვა სარჩელისა და სარჩელის უზრუნველყოფის განცხადების განსახილველად მიღებაზე.

2.2. საქმეზე №--

2020 წლის 22 ოქტომბერს --- -- სასამართლოს სარჩელით მიმართა --- -- წარმომადგენელმა --- -- შპს --- --, შპს --- -- და --- -- მიმართ და მოითხოვა უკანონო მფლობელობიდან ნივთის გამოთხოვა. მოსარჩელე ასევე მოითხოვა, სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით, მოპასუხეებს შპს --- --, შპს --- -- და --- -- საქმეზე

სასამართლო დავის საბოლოო დასრულებამდე მოსარჩელე -- -- საკუთრებაში არსებული ავტომობილების -- და -- სარგებლობა და ნებისმიერი ფორმით განკარგვის აკრძალვა.

-- -- სასამართლოს 2020 წლის 22 ოქტომბრის განჩინებით -- -- უარი ეთქვა სარჩელისა და სარჩელის უზრუნველყოფის განცხადების განსახილველად მიღებაზე.

მოცემულ საქმეზე მოსარჩელემ იშუამდგომლა მოსამართლის აცილების შესახებ. -- -- სასამართლოს 2020 წლის 22 ოქტომბრის განჩინებით მოსარჩელე -- -- წარმომადგენლის -- -- შუამდგომლობა მოსამართლის აცილების შესახებ არ დაკმაყოფილდა. სასამართლომ განჩინებაში განმარტა, რომ აცილების შუამდგომლობა მხოლოდ სარჩელის მიღებაზე უარის თქმის შესახებ განჩინების კანონშესაბამისობის მოსარჩელისეულ შეფასებას ემყარებოდა. ეს გარემოება კი, არ ქმნიდა მოსამართლის მიუკერძოებლობაში ეჭვის შეტანის საფუძველს. სასამართლომ ასევე აღნიშნა, რომ თუ მოსარჩელე განჩინებას არ ეთანხმებოდა, მას ჰქონდა უფლება, კერძო საჩივარი წარედგინა აღნიშნულ განჩინებაზე.

3. დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2021 წლის 27 იანვრის დასკვნა:

-- -- 2020 წლის 7 დეკემბრის №144 საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმების და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები არ შეიცავს მოსამართლე -- -- მიერ „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტით განსაზღვრული დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის ნიშნებს.

4. დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ წინასწარი შემოწმების და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი შეფასება:

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტის „ბ.დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დისციპლინურ გადაცდომად ჩაითვლება „მოსამართლის მიერ საქმის აცილებაზე/თვითაცილებაზე უარის თქმა, როცა არსებობს საქმის აცილების კანონით გათვალისწინებული აშკარა საფუძველი.“

იმისათვის, რომ შეფასდეს მოსამართლის ქმედების მართლზომიერება, საჭიროა განხილულ იქნას საერთაშორისო პრაქტიკა და საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მოსამართლის აცილების ნორმატიული საფუძვლები.

მოსამართლის დამოუკიდებლობა და მიუკერძოებლობა წარმოადგენს მართლმსაჯულების სისტემის ფუნქციონირების უმთავრეს პრინციპს და შესაბამისად, მოსამართლის უზენაეს ვალდებულებას. იმისათვის, რომ მართლმსაჯულების სისტემამ შეასრულოს მისთვის მინიჭებული დანიშნულება - დაამკვიდროს კანონის უზენაესობაზე დამყარებული საზოგადოება და სამართლებრივი უსაფრთხოება, უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს მოსამართლის მიერ საქმის დამოუკიდებლად და მიუკერძოებლად განხილვა.

სამოსამართლო ქცევის ბანგალორის პრინციპების მიხედვით, „მოსამართლემ უნდა აიცილოს საქმე ისეთ შემთხვევებში, როდესაც მას არ შესწევს უნარი საქმე განიხილოს მიუკერძოებლად ან როდესაც გონიერ დამკვირვებელს შეიძლება მოეჩვენოს, რომ მოსამართლეს არ შესწევს საქმის მიუკერძოებლად განხილვის უნარი.“ (3.1) „მოსამართლემ უნდა უზრუნველყოს რომ მისი საქციელი გონიერი დამკვირვებლის თვალში იყოს უმწიკვლო.“ ამასთან, (3.2) „მოსამართლის ქცევამ და მოქმედებამ უნდა განამტკიცოს საზოგადოების ნდობა სასამართლოს შეუვალობის მიმართ. მართლმსაჯულება არა მხოლოდ უნდა აღსრულდეს, არამედ უნდა გამოჩნდეს როგორც აღსრულებული.“

სასამართლოს მიერ საქმის მიუკერძოებლად განხილვის პრინციპი და შესაბამისად, გარკვეული წინაპირობების არსებობისას საქმის აცილების ვალდებულება წარმოადგენს ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი ნაწილით გარანტირებული სამართლიანი სასამართლო უფლების შემადგენელ ელემენტსაც.

მიუკერძოებლობა როგორ წესი ნიშნავს საქმისადმი წინასწარ დაინტერესებისა და ტენდენციურობის გამორიცხვას და იგი ფასდება სუბიექტური და ობიექტური ტესტის მიხედვით. სუბიექტური ტესტით შეფასებისას ყურადღება უნდა მიექცეს კონკრეტული მოსამართლის პიროვნულ ქცევასა და მრწამსს, ანუ რამდენად აქვს მოსამართლეს პირადი დაინტერესება და მიკერძოება საქმის მიმართ (MICALLEF v. MALTA §94). სუბიექტური ტესტისაგან განსხვავებით, ობიექტური ტესტი აწესებს დამატებით გარანტიებს და აცილების წინაპირობებს განმარტავს უფრო ფართოდ. ობიექტური ტესტით შეფასებისას უნდა გაირკვეს რამდენად ქმნის სასამართლო და მისი შემადგენლობა საკმარის გარანტიას იმისათვის, რომ გამოირიცხოს ნებისმიერი ლეგიტიმური ეჭვი მის მიკერძოებასთან მიმართებით. ობიექტურ ტესტთან დაკავშირებით აუცილებელია გაირკვეს, მოსამართლის ქცევის მიუხედავად რამდენად აქვს ადგილი ფაქტებს, რომლებმაც შესაძლებელია წარმოშვას ეჭვები მოსამართლის მიუკერძოებლობასთან მიმართებაში (HAUSCHILDT v. DENMARK §48, MICALLEF v. MALTA §96, PESCADOR VALERO v. SPAIN §21).

მოსამართლის აცილების მიღებული კრიტერიუმია მისი მიკერძოებულობის თაობაზე საფუძვლიანი ეჭვის არსებობა. მიკერძოების ან წინასწარ შექმნილი აზრის არსებობის თაობაზე ვარაუდის საფუძველი დგინდება სხვადასხვა იურიდიული ფორმულების გათვალისწინებით, როგორებიცაა: „მომეტებული ალბათობა“, „რეალური შესაძლებლობა“, „დიდი ალბათობა“, ასევე „საფუძვლიანი ეჭვი“ მიკერძოების თაობაზე. მოსამართლის ქცევა ფასდება ჰიპოთეზური გარეშე დამკვირვებლის პოზიციიდან, რათა ხაზი გაესვას გამოყენებული კრიტერიუმის ობიექტურობას, რომელიც ითვალისწინებს სასამართლოსადმი საზოგადოებრივი ნდობის შენარჩუნების აუცილებლობას და მოსამართლის მუშაობის მხოლოდ იმ შეფასებას არ ეყრდნობა, რომელიც სასამართლოს შემადგენლობაში შემავალ მის კოლეგებს შეეძლოთ გაეკეთებინათ.¹

მოსამართლეთა საყოველთაო ქარტიის მე-5 მუხლის თანახმად, სამოსამართლო საქმიანობის განხორციელებისას მოსამართლე უნდა იყოს მიუკერძოებელი და ეს უნდა იყოს გამოხატული. მოვლენათა გარეგნულად გამოჩენის ფორმას - აღქმას, უაღრესად დიდი მნიშვნელობა ენიჭება, ვინაიდან, ამ დროს სასწორზე დევს ის ნდობა, რომელსაც სასამართლოები ნერგავენ დემოკრატიულ საზოგადოებაში.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 31-ე მუხლით გათვალისწინებულია პროცესში მოსამართლის მონაწილეობის გამომრიცხავი გარემოებები. კერძოდ, მოსამართლემ არ შეიძლება განიხილოს საქმე ან მონაწილეობა მიიღოს საქმის განხილვაში, თუ ის: ა) ამ საქმეში თვითონ წარმოადგენს მხარეს, ან მას ამა თუ იმ მხარესთან საერთო უფლებები ან ვალდებულებები აკავშირებს; ბ) ამ საქმის ადრინდელ განხილვაში მონაწილეობდა მოწმედ, ექსპერტად, სპეციალისტად, თარჯიმნად, წარმომადგენლად ან სასამართლო სხდომის მდივნად; გ) მხარის ან მისი წარმომადგენლის ნათესავია; დ) პირადად, პირდაპირ ან არაპირდაპირ დაინტერესებულია საქმის შედეგით, ან თუ არის სხვა ისეთი გარემოება, რომელიც ეჭვს იწვევს მის მიუკერძოებლობაში; ე) ამ საქმეში მონაწილეობდა მედიატორად. ამ მუხლის პირველი ნაწილის "გ" ქვეპუნქტის თანახმად, ნათესავეებად ითვლებიან: ა) მეუღლე; ბ) დანიშნული; გ) პირდაპირი ხაზის ნათესავები; დ) და-ძმა; ე) დისშვილები და ძმისშვილები; ვ) მშობლების და-ძმები; ზ) დანათესავებულები (მოყვრები); თ) პირები, რომლებიც ხანგრძლივი დროის განმავლობაში ოჯახური ურთიერთობით არიან დაკავშირებულნი.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის მიხედვით, აცილების საფუძვლების არსებობისას მოსამართლე ვალდებულია განაცხადოს თვითაცილება. ამავე კოდექსის 33-ე მუხლის თანახმად, მხარეებს შეუძლიათ წერილობით განაცხადონ აცილება. განცხადება აცილების შესახებ მოტივირებულ უნდა იქნეს და გაკეთდეს საქმის წინასწარი სასამართლო განხილვისათვის მომზადების

¹ ეკონომიკური და სოციალური საბჭოს (ECOSOC) 2006 წლის 27 ივლისის 2006/23 რეზოლუციის საფუძველზე შექმნილი ღია შემადგენლობის სამთავრობათაშორისო სამთავრობათაშორისო ექსპერტთა ჯგუფის მიერ შემუშავებული ე.წ. „მოსამართლეთა ქცევის ბანგალორის პრინციპების“ ოფიციალური კომენტარები. „მოსამართლეთა ქცევის ბანგალორის პრინციპები“ და მისი კომენტარები, გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოება (GIZ), თბილისი, 2015, გვ. 107 (81)

დროს. აცილების თაობაზე შემდგომი განცხადება დაიშვება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აცილების საფუძველი იმ პირისათვის, რომელიც აცილებას მოითხოვს, ცნობილი გახდა ან წარმოიშვა მთავარი სხდომის დაწყების შემდეგ. ასეთ შემთხვევაში განცხადება აცილების შესახებ დასაშვებია მხარეთა პაექრობამდე.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 31-ე მუხლით გათვალისწინებული აცილების საფუძველები საქმის მიუკერძოებლად განხილვის ინტერესებითაა ნაკარნახევი. შესაბამისად, თუ მოსამართლის აცილების ერთ-ერთი საფუძველი გვაქვს სახეზე მოსამართლეს ეკრძალება მონაწილეობა მიიღოს საქმის განხილვაში. მოცემულ შემთხვევაში, საპროცესო კოდექსის 31-ე მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტში მითითებული აცილების საფუძველი, ზოგად შეფასებით მსჯელობათა კატეგორიას განეკუთვნება. შესაბამისად, ამ საფუძველით აცილების განცხადებისას მხარე ვალდებულია მიუთითოს კონკრეტულ ფაქტობრივ გარემოებებზე, რომლებიც მოსამართლის საქმის შედეგით დაინტერესებაზე მიუთითებენ. საჩივრის ავტორის განცხადება მოსამართლის თვითაცილების განუხორციელებლობასთან დაკავშირებით არ არის გამყარებული კონკრეტული ფაქტობრივი გარემოებებით, რომლებიც დაბადებდა ეჭვს მოსამართლის მიუკერძოებლობაში.

დადგენილია, რომ -- -- სასამართლოს 2020 წლის 16 ოქტომბრის განჩინებით -- -- უარი ეთქვა სარჩელისა და სარჩელის უზრუნველყოფის განცხადების განსახილველად მიღებაზე. აღნიშნულის შემდგომ 22 ოქტომბერს კვლავ მიმართა -- -- სასამართლოს უცვლელი სასარჩელო მოთხოვნით, შედეგად 2020 წლის 22 ოქტომბრის განჩინებით -- -- უარი ეთქვა სარჩელისა და სარჩელის უზრუნველყოფის განცხადების განსახილველად მიღებაზე.

წარმოებაში მიღებაზე უარის თქმის განჩინებაში სასამართლომ განმარტა, რომ სახეზე არა ვინდიკაციური, არამედ ხელშეკრულებით ნაკისრი პირველადი ვალდებულების შესრულების მოთხოვნა იყო, ამდენად, პირველი და მეორე სასარჩელო მოთხოვნაც აღნიშნულის შესაბამისად უნდა ჩამოყალიბებულიყო. დანარჩენი მოთხოვნები კი სასამართლო და სასამართლოსგარეშე ხარჯების ანაზღაურებას ეხებოდა (რაც სასარჩელო მოთხოვნას, როგორც ასეთი, არ წარმოადგენდა).

საჩივრის ავტორი უთითებს, რომ სარჩელის წარმოებაში მიღებაზე უარი წარმოადგენს მოსამართლის მიერ განსახილველი საქმის შედეგის წინასწარ გამჟღავნებას - „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტის „ბ.ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ დისციპლინურ გადაცდომას.

აღნიშნულთან მიმართებით მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ სარჩელის წარმოებაში მიღებაზე უარის თქმა არ წარმოადგენს საქმის შედეგის წინასწარ გამჟღავნებას. თავისმხრივ აღნიშნული საფუძველით მოსამართლის აცილების მოთხოვნა სუბიექტური და ობიექტური ტესტებით არ ქმნის მოსამართლის აცილების აშკარა საფუძველს.

ამდენად, საქმეზე მოკვლეული გარემოებების ანალიზიდან დასტურდება, რომ არ არსებობს მოსამართლის მიერ საქმის დამოუკიდებლად და მიუკერძოებლად საქმის განხილვაში ეჭვის შეტანის საფუძველები.

5. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების სამართლებრივი საფუძველები:

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹² მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო იღებს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას მოსამართლის მიმართ დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ, თუ დისციპლინური საქმის გამოკვლევის შედეგად მოსამართლის მიერ ამ კანონით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის ფაქტი ან ბრალეული ჩადენა არ დადასტურდა.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, სადისციპლინო საკითხზე საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს გადაწყვეტილება

მიღებულად ითვლება, თუ მას ფარული კენჭისყრისას მხარს დაუჭერს საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის უმრავლესობა.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2023 წლის 30 იანვრის სადისციპლინო სხდომაზე ჩატარებული ფარული კენჭისყრის შედეგად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს ათმა წევრმა, დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ საჩივარზე შესაბამისი გარემოებების შესწავლისა და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების შეფასების შედეგად მიიჩნია, რომ არ არსებობდა მოსამართლე -- -- მიმართ დისციპლინური დევნისა და ახსნა-განმარტების ჩამორთმევის საფუძვლები.

შესაბამისად „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹² მუხლის მეორე პუნქტისა და 75¹³ მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, მოსამართლე -- -- მიმართ უნდა შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ იხელმძღვანელა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლით და 75¹² მუხლის მეორე პუნქტით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

დისციპლინურ საქმეზე №144/20 მოსამართლე -- -- მიმართ შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

ნიკოლოზ მარსაგიშვილი

**საქართველოს იუსტიციის
უმაღლესი საბჭოს მდივანი**